

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Telefoon (055) 527 29 11

E-Mail info@vallei-veluwe.nl

Website www.vallei-veluwe.nl

Besprekingsverslag

Datum 21 april 2020

Aanwezigen R. Kremers (voorzitter), T. Klip-Martin (dijkgraaf), D.J. Tilkema (secretaris), L. Dennenberg (directie), K. Blokland (directie), P.J. Gaynor (heemraad), F. ter Maten (heemraad), D.S. Schoonman (heemraad), B.J. van Vreeswijk (heemraad), G.J. van den Brandhof (ChristenUnie), S.J. de Bruin (ChristenUnie), T.A.M. van Es (Water Natuurlijk), M. Groenewegen (Bedrijven), W. Goedhart (Natuurterreinen), A. Hart (50PLUS), J. Immeker (Ongebouwd), J. van der Kolk (Lokaal Waterbeheer), K. de Kruijf (PvdA), M. Majjer (PvdA), S.E. Mulder (VVD), E.M.N. Rooijmans-van Steenbergen (VVD), H.H. Pastoor (50PLUS), L.K. Pennings (Bedrijven), J.C. Pol-de Visser (AWP), A. Terlouw (CDA)

Commissieleden niet zijnde gekozen R. Bor (Lokaal Waterbeheer), T. Bresser (AWP), M. Meeuwissen (Water Natuurlijk), L. Polinder (SGP), H. Veldhuizen (CDA)

bestuursleden

Ambtelijk aanw. R. Moolenaars, P. Blom, W. van Vilsteren, M. Nieuwenhuis, M. Reijnders, B. Meier

Kopie aan Aan- en afwezigen

Opgemaakt door Erica van de Ploeg

Volgende verg. 16 juni 2020

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.
De regels voor het online vergaderen worden doorgenomen.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

Heemraad Schoonman meldt dat het droogteseizoen per 1 april al droog van start is gegaan. De maatregelen van het vorige droogteseizoen worden ook dit seizoen weer toegepast, voor de korte termijn. Voor de middellange en lange termijn worden adaptieve maatregelen ontwikkeld met enkele kennisinstellingen om het systeem robuuster te maken. De gebiedsbeheerders kunnen hun werk onder de coronamaatregelen gewoon blijven uitvoeren; het monitoren op kantoor is wat lastiger. De heer Van Es vraagt wat de stand van zaken is met betrekking tot het grondwaterpeil en de effecten op landbouw, gebouwde omgeving en natuur, op dit moment en later dit jaar. Welke maatregelen treft het waterschap om effecten op het grondwaterpeil op de korte en lange termijn te beperken? Wat zijn de resultaten van het onderzoek van de provincie Gelderland naar de effecten van droogte op landbouw en natuur in zandgrondgebieden? Kan de in maart geannuleerde werksessie bodem en droogte

binnenkort alsnog plaatsvinden?

De voorzitter geeft aan dat het db de vragen schriftelijk zal beantwoorden.

De heer Goedhart vraagt, vanwege de urgentie, nu om een antwoord op de vraag of er wordt nagedacht over een beregeningsverbod.

Heemraad Schoonman antwoordt dat een beregeningsverbod ingesteld zal worden, zodra dit noodzakelijk is.

Heemraad Gaynor geeft een update van de stand van zaken van de Westdijk. Het plan van aanpak is goedgekeurd en ook het HWBP stemt in met de gekozen oplossing. Er wordt op dit moment volop gewerkt aan het bestek, de aanbestedingsprocedure en de vergunningstrajecten. We verwachten in juni het Algemeen Bestuur en de gemeente Bunschoten meer te kunnen vertellen over de start uitvoering van het project. Dit is ook conform de afspraak die het waterschap in het bestuurlijk overleg in februari heeft gemaakt met Bunschoten, Rijkswaterstaat en provincie Utrecht. De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan in het beroep inzake de last onder dwangsom. Mochten er nog aanvullende vragen zijn, dan zullen deze in een besloten sessie worden beantwoord. De heer De Kruijf vraagt of dit betekent dat de werkzaamheden volgens planning op 1 november afgerond zullen worden. Heemraad Gaynor antwoordt dat dit met de gemeente Bunschoten besproken zal worden.

3. Vaststellen verslag commissie Water van 11 februari 2020

Tekstueel zijn er geen opmerkingen.

Naar aanleiding van:

Pag. 2: Waterverdeling en waterbeschikbaarheid. De heer Van den Brandhof vraagt om eens te bespreken wat het beleid van het waterschap is met betrekking tot de onttrekking van grondwater in relatie tot het oppervlaktewater.

Een andere vraag is of het waterschap de visie vanuit de BOVI gaat inbrengen, dat het zoekgebied niet binnen de provincie Gelderland, maar in Flevoland gezocht moet worden. De heer Schoonman antwoordt dat de opbouw van de bodem bepaalt of grondwateronttrekking invloed heeft op het watersysteem. Per vergunningsaanvraag voor middelgrote wateronttrekkingen kijkt het waterschap naar de relatie tussen het oppervlaktewatersysteem en grondwateronttrekking. Voor aanvulling van de strategische voorraden wordt vanuit de BOVI breed naar de mogelijkheden gekeken, over de grenzen heen.

De voorzitter geeft aan dat op dit onderwerp een schriftelijke reactie zal komen.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld onder dankzegging aan de verslaglegger.

Actielijst:

1. Totaaloverzicht stand van zaken BECH: Het ab zal (digitaal) bijgepraat worden op 13 mei om 19.30 uur. De uitnodiging volgt.
2. Evaluatie discrepantie: Wordt op 8 september geagendeerd in de commissie Water.

3. Het eerder beschikbaar stellen van vergaderstukken lukt niet. Dit blijft voorlopig zoals eerder vastgesteld.
4. Het beleid t.a.v. aquathermie/geothermie en drijvende zonneparken is op 9 maart aan het ab verstuurd via de mail.
5. Bezoek aan een dijk met geotextiel is niet haalbaar. Het ab krijgt via de mail een link naar een filmpje over geotextiel in de praktijk.

De laatste drie punten kunnen van de actielijst af.

3.1 Digitaal vergaderen – praktische wijziging RvO

Er zijn geen bezwaren tegen het digitaal vergaderen en dit wordt formeel vastgesteld.

4. Consultatie concepten RES Amersfoort, Cleantech, Foodvalley, Noord-Veluwe en U16

De dijkgraaf leidt het onderwerp kort in. De vier heemraden zijn verdeeld over het gebied. De coronacrisis werkt vertragend op de vaststelling van de concepten RES en deze is verschoven naar 1 oktober. Op 1 februari 2021 geeft het Planbureau voor de Leefomgeving hierover een advies en de oplevering van de eerste RES 1.0 is verschoven naar 1 juni. Voor de eerste serie RES'en heeft het waterschap geen nieuw beleid ontwikkeld; deze zijn gebaseerd op ons kader energietransitie en beleid circulaire economie. Daarnaast wordt getracht de doelen van de BOVI te realiseren.

De voorzitter geeft aan dat dit een adviesnota van het db aan het ab betreft. Alle vragen zijn inmiddels schriftelijk beantwoord en worden beschouwd als vragen van de commissie Water in eerste termijn.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Dank voor de uitstekende beantwoording van de vragen en het vele werk dat verzet is.
- De volgende speerpunten worden genoemd:
De inspraak, ook in coronatijd, goed regelen.
Focus houden op duurzame energiewinning.
Kansen benutten om zonnepanelen toe te passen buiten agrarische gronden.
Wat is het effect van zonnepanelen op het organische stofgehalte en waterbindend vermogen van de bodem?
- Het is positief dat er op een integrale manier gekeken wordt en dat de BOVI ingebracht is.
- De intermediaire rol van het waterschap als oliemannetje zo veel mogelijk vasthouden in de toekomst.
- Het woord "waterschapsinbreng" in de factsheet is verwarrend: staat dit daadwerkelijk in de stukken? En graag anders verwoorden dat Natura 2000 de opwekking "belemmert".
- De verdere ontwikkelingen moeten goed gevolgd worden en vormen een uitdaging voor het waterschapsbestuur. Het is van belang dat ab-leden de bewonersbijeenkomsten bijwonen om te horen wat er leeft onder de mensen.

- Het waterschap moet sterk betrokken blijven bij de RES'sen en het bestuur moet goed op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen.
- Hopelijk komt er in de toekomst naast wind en zon ruimte voor waterstof(opslag), aquathermie en biogas.
- Inspraak onder coronamaatregelen is ingewikkeld: graag een bevestiging dat het maximale wordt gedaan om de omgeving zo goed mogelijk te betrekken.
- Aandachtspunten in verband met de circulaire economie zijn: het gebruik van beton bij windmolens en de recyclebaarheid van zonnepanelen.
- In de Zonneladder, uitgebracht in december 2018 door de natuur- en milieufederaties, wordt een volgorde voor zoekgebieden aangegeven qua effect op de omgeving. Kan dit stuk op de volgende vergadering ter informatie op de agenda komen?
- Er wordt een pleidooi gehouden om na te denken over langetermijnoplossingen voor de energievoorziening na 2030. Dat is een belangrijke taak voor het waterschap.
- Er zijn zorgen over het gebrek aan aandacht voor de standpunten van de LTO en andere agrarische vertegenwoordigers over het natuurlijk peilbeheer. Dit zorgt voor onrust en onvrede in het gebied richting het waterschap. Is natuurlijk peilbeheer wel een realistische inbreng voor 2030?
- Er worden nog vier aandachtspunten meegegeven:
Er dient een goede afweging gemaakt te worden over het integraal ruimtebeslag. Het is belangrijk om genoeg draagvlak te creëren.
Hoe reëel is het gebruik van defensieterreinen voor de regionale spreiding?
Hoe is de afstemming tussen de heemraden geregeld?
- Is de besluitvorming bij de gemeente uitsluitend uitgesteld vanwege de coronacrisis?
- Graag wat meer duidelijkheid over de belemmeringen van Natura 2000 en de natuurwetgeving voor grootschalige energieopwekking.
- In hoeverre willen en kunnen we de gebiedsinrichting inbrengen in dit proces?
- Wordt met de watertoets-bril gekeken naar het ruimtelijke keuzes die gemaakt moeten worden in het RES-proces?
- Kunnen we aanhaken bij het onderzoek van STOWA naar de effecten van CO₂-uitstoot in combinatie met peilbeheer?
- Graag meer aandacht in de RES'sen voor waterstof.

Beantwoording door de dijkgraaf:

- De dijkgraaf hoort veel zorgen over het participatieproces en zegt toe dat hier veel nadruk op gelegd zal worden.
- Het uitstel bij de gemeente is voor zover bekend uitsluitend vanwege coronamaatregelen.
- Ook hoort de dijkgraaf veel opmerkingen over de rol van het waterschap bij grensontkennend samenwerken en langetermijndenken in de RES. Het waterschap zoekt voortdurend naar evenwicht tussen deze aspecten en de regierol.
- Er wordt uiteindelijk 7 hectare zonnepanelen gelegd, vooral op daken en RWZI-terreinen.
- Het waterschap staat open voor onverwachte combinaties, nieuwe ontwikkelingen en innovaties, zoals waterstof.

- De Zonneladder wordt ter info rond gestuurd naar de ab- en commissieleden.
- Alle uitdagingen en transitie vragen ruimte; er moeten slimme combinaties gemaakt worden, ook door de gemeenten en provincie.

Beantwoording door heemraad Gaynor:

- De onrust en onvrede over het natuurlijk peilbeheer is bekend en samen met de wethouders van de gemeenten wordt een intensief gebiedsproces aangestuurd om de voor- en nadelen van o.a. natuurlijk peilbeheer te onderzoeken. CO₂-uitstoot als zodanig is niet de aanleiding om hier binnen de RES naar te kijken. Aan de hand van het klimaatakkoord wordt gekeken waar kansen liggen voor windturbines en zonnepanelen en hierover zal het gesprek met de omgeving worden aangegaan. Een goed gebiedsproces is van groot belang.

Beantwoording door heemraad Schoonman:

- Het onderzoek van STOWA zal vertaald moeten worden naar de bodemopbouw in ons eigen veenweidegebied.
- Participatie komt aan de orde na de fase van concept RES-bod. Nu wordt vooral gekeken naar potentiële zoekgebieden, maar nog niet naar locaties.
- De verlenging had tot doel het proces niet te frustreren, maar het einddoel van 49% CO₂-reductie in 2030 blijft staan.
- Natuurdoelen is één van de beperkingen waar we tegenaan lopen. Zoekgebieden zullen zo breed mogelijk ingezet worden en in de volgende fase gaat men onderzoeken wat de mogelijkheden zijn.

Beantwoording door heemraad Ter Maten:

- De heemraden krijgen ten behoeve van de RES'sen ambtelijke en bestuurlijke ondersteuning vanuit het waterschap en men spreekt elkaar zeer regelmatig.
- De vier RES-gebieden zijn zeer verschillend en zo ook de kansen die zich er voordoen.
- De rol van het waterschap als oliemannetje wordt bevestigd.

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk:

- De discussie gaat over zon en wind, niet over CO₂-reductie.
- Zorg is de verhouding tussen zon en wind; windenergie is beter verdeeld over het etmaal.
- Waterstof maken kost in eerste instantie energie. Dit komt pas aan de orde na 2030.
- De regionale structuur warmte zal uitgewerkt worden in de periode tot aan de definitieve vaststelling van RES 1.0.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 6 mei a.s.

Heemraad Schoonman geeft tot slot nog aan dat wel degelijk getracht zal worden om natuurlijk peilbeheer, klimaatadaptatie en circulariteit mee te koppelen met de RES'sen. Dat vergt tijd en een zorgvuldig gebiedsproces.

5. Strategische grondverwerving - gebiedsontwikkeling Grebbedijk

Heemraad Gaynor geeft aan dat gevraagd wordt om een krediet van 2 miljoen euro te voorfinancieren voor een vroegtijdige start van de grondverwerving: € 200.000 voor voorbereidingskosten en 1.8 miljoen euro voor het verwerven van drie maatwerklocaties. Heemraad Gaynor geeft een toelichting op het complexe vraagstuk van deze grondverwerving.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Is het niet nodig om ook al met de grondverwerving van de overige locaties te starten?
- Het is goed om proactief naar dit soort vraagstukken te kijken.

Beantwoording door heemraad Gaynor:

Het is juist dat we met deze aanvraag, de eerste tranche, aan de eerste fase van de verwerving beginnen.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt met een positief advies als hamerstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 6 mei a.s.

6. Kredietaanvraag Waterplan Apeldoorn

Heemraad ter Maten memoreert de afspraak uit 2005 dat gedurende 25 jaar het beekherstel in de gemeente Apeldoorn zou plaatsvinden, waarbij Apeldoorn 40 miljoen euro beschikbaar stelde en het waterschap 29,4 miljoen euro. Hierbij is destijds niet het uitvoeringskrediet vastgesteld, maar er is wel rekening mee gehouden. Vandaar dat nu het verzoek wordt gedaan om het resterende krediet van 9,4 miljoen euro beschikbaar te stellen voor uitvoeringsprojecten. Het is overigens niet uit te sluiten dat het uitvoeren van het waterplan door de coronacrisis (nogmaals) getemporeerd zal worden.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Er is veel steun voor het voorstel.
- Is dit een geormerkt krediet, dat in de tussentijd niet ingezet kan worden voor andere projecten?
- Het is van belang dat de andere partner ook krediet blijft verstrekken.
- Kan hier wat meer aandacht aan gegeven worden in het publieksverslag?

Beantwoording door heemraad Ter Maten:

- Het bedrag staat in principe in de meerjarenbegroting en is gelabeld voor de uitvoering van het waterplan. De vraag of in de tussentijds iets anders gedaan kan worden met het bedrag, wordt schriftelijk beantwoord.
- Zowel de gemeente Apeldoorn als het waterschap zijn positief over het herstel van de beken en temporiseren/stoppen is op dit moment niet aan de orde.
- Over het waterplan wordt intensief gecommuniceerd, in samenwerking met de gemeente.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt met een positief advies als hamerstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 6 mei a.s.

7. W.v.t.t.k./Rondvraag

De heer Pastoor (50PLUS) informeert naar de sanering van de Enkapluim in Ede. Er is bezwaar ingediend tegen het aanleggen van een persleiding; wat is de stand van zaken daarvan? Ondertussen verspreidt de pluim zich met een snelheid van 30 à 40 meter per jaar. Kunnen er maatregelen genomen worden om te voorkomen dat de vijvers en singels verontreinigd worden met sulfaat. Zijn er inmiddels nieuwe alternatieven die op korte termijn inzetbaar zijn om de schadelijke stoffen tegen te houden? De voorzitter geeft aan dat de antwoorden schriftelijk zullen worden beantwoord.

De heer Bresser (AWP) vraagt of het waterschap betrokken is bij de invulling van het vrijgekomen bedrag voor het stikstofprobleem. Heemraad Schoonman geeft aan dat er 5 miljard euro beschikbaar zal komen voor de gebiedsgerichte aanpak van stikstof. Het waterschap zal deze gebiedsgerichte aanpak integraal met de overige transitie/dossiers oppakken, in samenwerking met de andere waterschappen.

De heer Van der Kolk (Lokaal Waterbeheer) geeft aan dat op de website van het waterschap nog een oud publieksjaarverslag staat en vraagt het jaarverslag 2019 erop te plaatsen. De dijkgraaf zegt dit toe.

Mevrouw Maijer (PvdA) vraagt of het mogelijk is om excursies voor omwonenden, bestuursleden en andere geïnteresseerden naar de Grebbedijk te organiseren. Heemraad Gaynor zegt dit toe.

Mevrouw Hart (50PLUS) vraagt of het coronavirus al is aangetroffen in ons afvalwater en of er beschermende maatregelen zijn getroffen voor het personeel. Heemraad Van Vreeswijk geeft aan dat er geen aanleiding is om af te wijken van de al bestaande maatregelen tegen virussen.

8. Sluiting commissie Water

De voorzitter sluit de vergadering om 21.20 uur, met dank voor ieders inbreng.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 16 juni 2020.

Voorzitter

Secretaris

Datum 21 april 2020
Onderwerp Commissie Water
Pagina 8 van 8

Nr.	Datum afspraak	Actie	Door	Vóór/op	Afgerond
1	10-09-2019	Totaaloverzicht stand van zaken BECH	College van d&h	Digitaal bijpraten op 13 mei 2020	
2	05-11-2019	Evaluatie discrepantie agenderen	Secretaris	8 september 2020	
3	21-04-2020	De portefeuillehouder zal een schriftelijke reactie geven op de vraag over het beleid van het waterschap over onttrekking van grondwater in relatie tot het oppervlaktewater.	Secretaris	16 juni 2020	
4	21-04-2020	De Zonneladder wordt ter info rondgestuurd	Secretaris	z.s.m.	
5	21-04-2020	Publieksjaarverslag 2019 op de website zetten			